

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Daně

**Studijní opora pro kurz Oceňování podniku
v rámci projektu Inovace profesního vzdělávání ve vazbě
na potřeby Jihočeského regionu**

Renata Strnadová

**2013
České Budějovice**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu

CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Obsah

Průvodce studiem předmětu	3
Základní okruhy studia.....	3
Průběh studia, zakončení, komunikace	3
Kapitola 1: Daň	4
Kapitola 2: Daňový systém	9
Kapitola 3: Daň z příjmů právnických osob.....	13
Kapitola 4: Daň z příjmů fyzických osob.....	16
Kapitola 5: Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků	19
Kapitola 6: Daň z příjmů fyzických osob z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti	22
Kapitola 7: Daň z příjmů fyzických osob z kapitálového majetku, z pronájmu a ostatní příjmy	25
Kapitola 8: Daň z přidané hodnoty.....	28
Kapitola 9: Silniční daň	32
Kapitola 10: Spotřební daně	34
Kapitola 11: Energetické daně	37
Kapitola 12: Daň z nemovitostí	39
Kapitola 13: Převodové daně	42
Kapitola 14: Správa daní.....	45
Použitá literatura	49

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Průvodce studiem předmětu

Tato učební opora je určena studentům v rámci projektu „Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu.“

Opora poskytuje základní přehled problematiky daní v České republice, a to k právnímu stavu k 09/2013. Student by si na jejím základě měl udělat představu o fungování daňového systému a o konstrukci jednotlivých daní. U každé kapitoly nalezne základní literaturu pojednávající o dané problematice, stejně tak doporučenou literaturu, která poskytuje podrobnější informace k tématu.

Opora není plnohodnotnou učebnicí, poskytuje pouze stručný přehled jednotlivých oblastí. Pro jejich prostudování musí student využít další zdroje. V opoře student nalezne stručný přehled tématu a zároveň cesty, kde hledat informace.

Základní okruhy studia

1. Daňová teorie;
2. Jednotlivé daně uplatňované v rámci daňového systému České republiky;
3. Správa daní.

Průběh studia, zakončení, komunikace

Další informace jsou uvedeny v Informačním systému VŠTE, kde je také uveden způsob komunikace mezi účastníkem kurzu a vyučujícím (tutorem). Kromě kontaktní výuky bude využívána zejména komunikace prostřednictvím Internetu. Každý vyučující i účastník kurzu má zavedenu svoji e-mailovou adresu a další formy komunikace jsou možné i přes Informační systém VŠTE.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 1: Daň

Klíčové pojmy:

daň, funkce daně, daňové principy, daňový subjekt, základ daně, sazba daně, sleva na dani

Cíle kapitoly:

- pochopení pojmu daň, včetně jejích funkcí,
- znalost základních pojmů z daňové problematiky.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Základní vlastnosti a funkce daní

Daň je povinná, nenávratná, neekvivalentní a většinou neúčelová zákonem uložená platba, která je příjmem veřejného rozpočtu.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Daně jsou určeny především na úhradu veřejných statků, plynou tedy do veřejného rozpočtu. S ohledem na skutečnost, že daň v podstatě představuje omezení svobody jednotlivce, je povinnost jejich platby vždy stanovena zákonem. Daň je neúvěrovým příjmem, jedná se o jednostranný přesun peněz ze soukromého sektoru do sektoru veřejného. Výše podílu jednotlivce na veřejných příjmech nemá vliv na výši jím spotřebovávaných veřejných statků, mluvíme o tzv. **neekvivalentnosti daně**. Daňové příjmy jsou shromažďovány ve veřejném rozpočtu a následně přerozdělovány, přičemž zpravidla není vazba mezi konkrétní daní a konkrétním veřejným výdajem. Mezi daně můžeme zařadit i cla a pojistné na sociální zabezpečení.

Výše uvedené charakteristické znaky odlišují daň od poplatku a půjčky. **Poplatek** je cenou veřejného statku, je dobrovolný, účelový a ekvivalentní. **Půjčka** je úvěrovým příjmem, je dobrovolná a návratná. Je poskytována na základě ekvivalence, protože poskytovajícímu subjektu z ní plyne úrok.

Daně plní v rámci veřejných financí mnoho **funkcí**. Mezi nejdůležitější patří:

- **alokační** – narovná neefektivnost v případě selhání tržních mechanismů;
- **redistribuční** – zmírňuje rozdíly v důchodech subjektů;
- **stabilizační** – zmírňuje cyklické výkyvy ekonomiky.

Kromě výše uvedených základních funkcí plní daně ještě zejména **fiskální** funkci, tj. plní veřejné rozpočty a funkci **stimulační**, kdy daň stimuluje subjekt k určité činnosti (např. k omezení spotřeby tabákových výrobků).

Požadavky na daně označujeme jako tzv. **daňové principy**. Nejčastější jsou:

- **všeobecnost** – daň platí všichni bez rozdílu na pohlaví, národnost atd.;
- **spravedlnost**;
 - o *princip prospěchu* – vazba výše daně a získaného užitku;
 - o *princip platební schopnosti* – vazba výše daně a platební kapacity subjektu;

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

- **efektivnost** – přiměřené administrativní náklady na daňový systém a minimální zkreslení cen a užitku, tzv. distorzita daní;
- **právní perfektnost.**

Základní pojmy

Právní úpravu České republiky v oblasti daní dělíme na dvě skupiny, a to na hmotně právní, která upravuje kdo, z čeho, kolik a jak má daň platit, a procesně právní, která definuje pravidla při daňovém řízení. Hmotně právní úpravu daní představují zejména jednotlivé daňové zákony, procesně právní pak především **zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád.**

Daňový subjekt

Právnícká nebo fyzická osoba povinná daň strpět, odvádět nebo platit. Rozlišujeme poplatníka a plátce daně. **Daňový poplatník** je subjektem přímých daní, tj. jeho příjem nebo majetek podléhá dani. **Plátce daně** je oproti tomu subjektem u nepřímých daní. Daň neplatí ze svého předmětu daně, ale odvádí daň vybranou od ostatních, kdy ji zahrnuje do cen své produkce. Stejný pojem se používá i v případě srážky daně u zdroje.

Základ daně

Jedná se o věcně a časově určený předmět daně. Časový interval představuje **zdaňovací období** a věcně se předmět daně vyjadřuje ve fyzických nebo peněžních jednotkách. **Předmětem daně** mohou být následující veličiny:

- **hlava** – předmětem daně je osoba;
- **důchod;**
- **majetek;**
- **spotřeba.**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Ne vždy musí celý předmět daně dani skutečně podléhat, pak mluvíme o **osvobození od daně**. V některých případech je možné základ daně upravit o **odpočitatelné položky**, přičemž rozeznáváme **standartní** odpočty (stanovené pevnou částkou) a **nestandartní** odpočty (v prokazatelně vynaložené výši).

Sazba daně

Algoritmus, podle něhož se ze základu daně stanoví velikost daně. Známe **jednotnou** sazbu daně, která je stejná pro všechny základy daně a **diferencovanou**, která je rozdílná podle základu daně nebo subjektu daně. Dalším hlediskem, podle kterého můžeme rozlišovat druhy sazby daně je typ jednotky, v které je vyjádřen základ daně. Sazba pak může být:

- **pevná** – stanovená k fyzické jednotce základu daně;
- **relativní**;
 - o *proporcionální (lineární)* – roste rovnoměrně se základem daně (většinou stanovena procentem ze základu daně);
 - o *progresivní* – roste rychleji než základ daně.

Sleva na dani

Částka snižující výši daně. Sleva může být **absolutní**, stanovená pevnou částkou nebo **relativní**, vymezená zpravidla v procentech. Stejně jako odpočty, dělíme i slevy na dani na **standardní** a **nestandardní**.

Platba daně

Daňový subjekt je obvykle povinen daň sám vypočítat v daňovém tvrzení (přiznání) a daň také v dané lhůtě zaplatit. Zvláštními způsoby placení daně je **záloha, splátka a srážka daně u zdroje**. V případě, že zálohy převýší daňovou povinnost, vzniká daňovému subjektu přeplatek na dani, v opačném případě se jedná o nedoplatek daně.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 5. aktualizované vydání. Praha.: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. ISBN: 978-80-7357-574-8.

Doporučené studijní zdroje:

HAMERNÍKOVÁ, B. A K. KUBÁTOVÁ. *Veřejné finance*. Praha.: Eurolex Bohemia, s. r. o., 2001. ISBN: 80-864320-1-7.

STIGLITZ, J. E. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha.: Grada Publishing, spol. s r. o., 1997. ISBN: 80-7169-454-1.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 2: Daňový systém

Klíčové pojmy:

daňový systém, daňová kvóta, faktory ovlivňující charakteristiku daňového systému, daně přímé, daně nepřímé

Cíle kapitoly:

- pochopení pojmu daňový systém,
- porozumění základním principům mikroekonomické a makroekonomické teorie daní,
- znalost hledisek třídění daní a jednotlivých druhů daní.

Výklad:

Daňový systém představuje souhrn všech vybíraných daní na daném území, jejich vzájemné vztahy a pravidla pro jejich výběr. Obdobně, jako daňové principy vyjadřují požadavky kladené na jednotlivé daně, platí tyto principy i pro celý daňový systém. Mezi hlavní **funkce** daňového systému patří schopnost dosažení požadovaného daňového výnosu, právní perfektnost, transparentnost, pružnost, jednoduchost a srozumitelnost. Dobrý daňový systém by měl naplňovat i požadavky na daňovou spravedlnost a efektivnost. S efektivností daňového

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

systému souvisí i problematika tzv. **nadměrného daňového břemene**, což je situace, kdy daň snižuje užitek subjektu, aniž by se zvýšil daňový výnos.

V souvislosti s daňovým systémem mluvíme o **mikroekonomické a makroekonomické daňové teorii**. V případě mikroekonomické teorie, se na konkurenčním trhu **bod rovnováhy** nachází v místě, kde se protínají křivky nabídky a poptávky a tento bod určuje prodávané množství a cenu. V případě uložení daně se mění bod rovnováhy. Velikost změny souvisí s elasticitou nabídky a poptávky, která má vliv i na to, jakou část uložené daně ponесou výrobci a jakou spotřebitelé. Poplatníci daně mají zároveň tendenci se dani vyhnout a provádějí **substituci** zdaněného statku.

V makroekonomické teorii můžeme rozlišit několik přístupů. Ať už se jedná o keynesiánskou hospodářskou politiku, ve které je daním určena významná role nebo neoklasická ekonomie prosazující minimální zásahy státu. Závislost daňového výnosu a daňové sazby ukazuje tzv. **Lafferova křivka**. Do určitého bodu, tzv. **Lafferův bod**, roste výnos daně s růstem její sazby. Od tohoto bodu, ale výnos daně s růstem sazby klesá. S danou problematikou úzce souvisí pojem **daňová kvóta**. Jedná se v podstatě o podíl vybraných daní na hrubém domácím produktu, neboli jakou částku z každé nově vytvořené jednotky představuje daň.

$$\text{Daňová kvóta} = \text{daňový výnos} / \text{HDP}$$

Charakteristika daňových systémů jednotlivých zemí je dána mnoha faktory. Mezi základní patří samozřejmě ekonomické, jako např. hospodářský růst, propojení s mezinárodním obchodem, struktura pracovní síly atd. Dalšími faktory jsou politické, kulturněhistorické, administrativní (byrokracie), ale také globalizace a míra pokroku. Všechny tyto faktory společně ovlivňují podobu daňových systémů konkrétních zemí.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Třídění daní

Daňový systém České republiky rozlišuje podle způsobu uložení následující typy daní:

- **přímé** - zatěžují důchod poplatníka, subjektem daně je poplatník;
 - o **z příjmů**;
 - z příjmů fyzických osob;
 - z příjmů právnických osob;
 - o **majetkové daně**;
 - z nemovitosti;
 - převodové daně;
 - ◆ dědická;
 - ◆ darovací;
 - ◆ z převodu nemovitostí;
- **nepřímé** - subjektem daně je plátce;
 - o **univerzální**;
 - daň z přidané hodnoty;
 - o **selektivní**;
 - spotřební daně;
 - daň silniční;
 - energetické daně;

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

- cla;
- **ostatní daňové příjmy;**
 - pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti;
 - pojistné na veřejné zdravotní pojištění,
 - místní poplatky.

Kromě výše uvedeného členění, můžeme daně dělit ještě podle mnoha hledisek. Například podle vztahu k poplatníkovi rozeznáváme **daně osobní** a tzv. **in rem** (na věc), podle objektu máme daně z důchodů, ze spotřeby, z majetku, podle daňového určení, tj. jakého rozpočtu je daná daň příjmem, známe daně **nadstátní, státní, vyšších územněsprávních celků a municipální**. Pro mezinárodní srovnání se využívá **klasifikace OECD**, která je rozděluje do šesti hlavních skupin a dalších podskupin.

Studijní materiály:

Základní literatura:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 5. aktualizované vydání. Praha.: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. ISBN: 978-80-7357-574-8.

Doporučené studijní zdroje:

HAMERNÍKOVÁ, B. A K. KUBÁTOVÁ. *Veřejné finance*. Praha.: Eurolex Bohemia, s. r. o., 2001. ISBN: 80-864320-1-7.

STIGLITZ, J. E. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha.: Grada Publishing, spol. s r. o., 1997. ISBN: 80-7169-454-1.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 3: Daň z příjmů právnických osob

Klíčové pojmy:

poplatník, předmět daně, základ daně, odčitatelné položky, slevy na dani

Cíle kapitoly:

- získání přehledu o principu daně z příjmu právnických osob,
- pochopení problematiky stanovení výše daně z příjmů právnických osob.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Daň ze zisku společností nebo také daň z příjmu korporací, v České republice konkrétně daň z příjmů právnických osob, nepatří přímo mezi daně s největším podílem na celkovém daňovém výnosu. Mezi její **nevýhody** patří zejména náročnost definice "zdanitelného zisku", problematika dvojího zdanění dividend (nejdříve v rámci zdanění zisku společnosti a následně zdaněním u akcionáře) a přesun daně od korporace na spotřebitele. Má ovšem i své **výhody**, jako např. možnost využití daně v rámci hospodářské politiky, daň kompenzuje omezené ručení společností apod.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Problematiku daně z příjmů společností v České republice upravuje konkrétně **zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů** (dále jen ZDP), kdy jeho II. část je přímo věnována problematice daně z příjmů právnických osob.

Pro samotné určení výše daně musíme nejdříve definovat, kdo je **poplatníkem**. Rozlišujeme **daňového rezidenta a nerezidenta**, přičemž daňovým rezidentem je každá právnická osoba, která má na území České republiky sídlo nebo místo vedení a jako taková má v ČR neomezenou daňovou povinnost, tzn., že v ČR daní své celosvětové příjmy. Podle účelu založení nebo zřízení rozeznáváme **podnikatelské a nepodnikatelské subjekty**, kdy podnikatelské subjekty, tedy založené za účelem podnikání (všechny obchodní společnosti a družstva), daní veškeré příjmy.

Daň se vypočítává z daňového základu stanoveného za **zdaňovací období**, kterým může být buď kalendářní, nebo hospodářský rok. **Základ daně** představuje výsledek hospodaření upravený o:

- příjmy, které **nejsou předmětem daně** a příjmy od daně **osvobozené**;
- příjmy **tvořící samostatný základ** daně;
- **rezervy a opravné položky**, které jsou označeny jako nedaňové;
- náklady, které **nejsou** uznány jako daňové.

Samostatnou problematiku představuje nakládání s majetkem, kdy náklady na jeho pořízení ovlivňují základ daně prostřednictvím **daňových odpisů**, kdy podmínky jejich uplatnění, metody výpočtu a jednotlivé druhy odpisů, uvádí konkrétně zákon o dani z příjmů.

Základ daně je možné dále snížit o **odčitatelné položky**, jako jsou např. dary, ztráta z předchozích období atd. Takto stanovený základ daně se následně zaokrouhlí na celé tisícikoruny dolů a pro stanovení daně se vynásobí sazbou daně. Vypočtenou daň je ještě možné snížit o **slevy na dani**. Ty mohou být uplatněny buď na základě zaměstnávání osob se zdravotním postižením, nebo se jedná o slevy související s investičními pobídkami.

Výpočet výše daně provede poplatník v daňovém přiznání, které je povinen podat v základní lhůtě do tří měsíců od skončení zdaňovacího období. Ve stejné lhůtě je daň také splatná.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Na základě takto stanovené **poslední známé daňové povinnosti** může poplatníkovi vzniknout povinnost hradit zálohy.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

JAROŠ, T. *Daň z příjmů právnických osob v kontextu aktuální judikatury*. Praha.: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013. ISBN: 978-80-7478-035-6.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 4: Daň z příjmů fyzických osob

Klíčové pojmy:

poplatník, předmět daně, zdaňovací období, srážka daně u zdroje, osvobození od daně, nezdanitelná částka, sleva na dani, daňové zvýhodnění

Cíle kapitoly:

- pochopení konstrukce daně z příjmu fyzických osob,
- znalost základních pojmů souvisejících s daní z příjmů fyzických osob.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Osobní důchodová daň nejlépe splňuje svými vlastnostmi požadavky spravedlnosti, efektivnosti a také platební schopnosti. Daň pružně reaguje na hospodářský růst projevující se růstem osobních důchodů, nezpůsobuje distorzi cen, velikost daně je pro poplatníka zřejmá a v neposlední řadě je výhodou, že se vznikem předmětu daně současně vzniká i zdroj pro její zaplacení.

Předmětem daně je důchod dosažený poplatníkem za zdaňovací období. **Zdaňovacím obdobím** je uplynulý kalendářní rok, přičemž poplatník je ve většině případů povinen sám

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

daň vypočítat v daňovém přiznání, toto podat v základní lhůtě třech měsíců od konce zdaňovacího období a ve stejné lhůtě daň také zaplatit.

Některé důchody z mezd a platů a také z kapitálových výnosů jsou zdaňovány **srážkou u zdroje**. Základ daně se zaokrouhlí na celé koruny dolů, stejně jako vypočtená daň. Daň vypočte a odvede plátce příjmu. V takovém případě poplatník již daňové přiznání nepodává.

Poplatníkem daně jsou všechny fyzické osoby, přičemž stejně jako u daně z příjmu právnických osob rozlišujeme daňové rezidenty a nerezidenty. Při **stanovení základu daně**, je nutné veškeré příjmy poplatníka upravit o příjmy, které nejsou předmětem daně a následně o příjmy od daně **osvobozené**. Takto upravené příjmy ještě dále dělíme na příjmy tvořící **samostatné základy daně** (zdaňované výše uvedenou srážkou u zdroje) a příjmy zahrnované do základu daně.

Problematiku daně z příjmu fyzických osob v České republice upravuje **zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů**, a to konkrétně ve své I. části Daň z příjmů fyzických osob. Příjmy poplatníka se dle tohoto zákona rozdělují na následující části:

- příjmy ze **závislé činnosti a funkční požitky**;
- příjmy z **podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti**;
- příjmy z **kapitálového majetku**;
- příjmy z **pronájmu**;
- **ostatní příjmy**.

Celkový základ daně z příjmů fyzických osob je možné ponížít o zákonem stanovené **nezdanitelné části základu daně** (viz §15 ZDP). Po této úpravě se základ zaokrouhlí na celé stokoruny dolů a vynásobením příslušnou sazbou daně se vypočte samotná daň. Tu je možné následně ponížít o **slevy na dani** (viz § 35ba ZDP) a na závěr ještě o **daňové zvýhodnění** (viz § 35c ZDP), přičemž přesahuje-li výše zvýhodnění výši daně, vzniká poplatníkovi za určitých podmínek nárok na **daňový bonus**. Stejně jako v případě daně z příjmů právnických osob, vzniká poplatníkovi, v zákonem stanovených případech, povinnost hradit, v následujícím zdaňovacím období, zálohy na daň.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Charakter osobní důchodové daně má i **pojistné sociálního pojištění**. V následujících letech by mělo dojít ke sloučení tohoto pojistného a daně z příjmů fyzických osob, jejich výběr bude společný. V současnosti je ovšem problematika sociálního pojištění samostatnou oblastí spravovanou Českou správou sociálního zabezpečení, na rozdíl od všech přímých daní spravovaných Finanční správou prostřednictvím jednotlivých finančních úřadů.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

PELC, V. a P. PELECH. *Daně z příjmů s komentářem 2013*. Olomouc.: Anag, spol. s r. o., 2013. ISBN: 978-80-7263-784-3

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 5: Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků

Klíčové pojmy:

předmět daně, základ daně, roční zúčtování, daňový bonus, záloha na daň, srážka daně, osvobozené příjmy, sleva na dani

Cíle kapitoly:

- pochopení principu a konstrukce daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,
- schopnost stanovit daňovou povinnost u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Příjem ze závislé činnosti a funkčních požitků představuje dílčí příjem v rámci celkových příjmů zdaňovaných daní z příjmů fyzických osob. Definicí příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků nalezneme v už zmiňovaném zákoně o dani z příjmů, a to konkrétně v § 6. Jedná se zejména o "příjem ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

nebo členského a obdobného poměru, v němž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce" (viz § 6 odst. 1 písm. a) ZDP).

Oproti tomuto druhu příjmu nelze uplatnit žádné výdaje a pro účely **stanovení základu daně** se ještě dále **navyšuje** o částku pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem. Poplatník tedy daní částku větší než je jeho disponibilní příjem. Navíc dílčí základ daně ze závislé činnosti nelze snížit o ztrátu vykázanou v dalších dílčích základech daně z příjmů fyzických osob (např. z podnikání).

Daň z příjmu ze závislé činnosti odvádí za poplatníka plátce příjmu, který ji také sám vypočítá. Zaměstnavatel podle zákonem stanovených podmínek z daného příjmu buď **daň srazí**, nebo odvede **zálohu na daň**. Zaměstnanec má následně možnost u zálohového odvodu daně podat daňové přiznání a daň za dané zdaňovací období sám vypočítat nebo po splnění zákonem stanovených podmínek přiznání nepodat a nechat zaměstnavatele provést tzv. **roční zúčtování**.

Výpočet daně se liší v případě výpočtu zálohy na daň a samotné daně za celé zdaňovací období. V obou případech je nejprve nutné určit veškeré příjmy poplatníka zahrnované do příjmu dle § 6 ZDP, a to jak peněžní tak nepeněžní, a následně je upravit o příjmy **osvobozené**. Dále se příjem **navýší o pojistné** hrazené za zaměstnavatele. V případě výpočtu zálohy na daň v průběhu zdaňovacího období se takto navýšený příjem zaokrouhlí na celé stokoruny nahoru. Z tohoto základu se vypočítá daň vynásobením sazbou daně a ta se následně poníží o případné **slevy na dani** (viz § 35ba ZDP), postupem uvedeným v § 35d ZDP. Takto upravená záloha se dále poníží o případné **daňové zvýhodnění** (viz § 35c ZDP) a pokud je daňové zvýhodnění větší než upravovaná záloha, vzniká poplatníkovi **daňový bonus**. Postup je tedy obdobný jako při výpočtu roční daňové povinnosti, rozdíl je ve výši jednotlivých slev a daňového zvýhodnění, které jsou ve výši 1/12 částky nároku za celé zdaňovací období a také v možnosti uplatnění těchto slev, protože ne všechny lze uplatnit při výpočtu zálohy na daň.

V případě výpočtu daňové povinnosti za celé zdaňovací období je základ daně ještě možné upravit o již zmiňované **odčitatelné položky** (viz §15 ZDP) a zaokrouhluje se na celé stokoruny dolů. Vypočtená daňová povinnost se upraví o zaplacené zálohy a vzniká tak

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

případně **přeplatek** či **nedoplatek na dani**. Pokud poplatník nemá povinnost podat daňové přiznání a daňovou povinnost mu vyrovnává zaměstnavatel prostřednictvím ročního zúčtování, případný vzniklý nedoplatek se nevymáhá.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

PELECH, P. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2013*. Olomouc.: Anag, spol. s r. o., 2013. ISBN: 978-80-7263-798-0.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 6: Daň z příjmů fyzických osob z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti

Klíčové pojmy:

výdaje, paušální výdaje, paušální daň, daňová evidence, příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti

Cíle kapitoly:

- porozumění konstrukci daně z příjmů fyzických osob z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti,
- schopnost definovat příjmy z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti,
- znalost možností uplatnění výdajů.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

O příjmech z podnikání můžeme zjednodušeně říci, že se jedná o příjmy z činností provozovaných samostatně podnikatelem, na vlastní odpovědnost, pod vlastním jménem. Jaké

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

příjmy se zahrnují do příjmů z podnikání a z jiné samostatné činnosti nalezneme konkrétně v § 7 ZDP, kde v odst. 1 jsou definovány **příjmy z podnikání** a v odst. 2 z **jiné samostatné výdělečné činnosti**.

Oproti tomuto druhu příjmu lze uplatnit "**výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení**" (viz § 7 odst. 3 ZDP). Poplatník má možnost místo skutečných výdajů, jejichž prokazování a daňová uznatelnost bývá často komplikovaná, uplatnit tzv. **paušální výdaje**. Jedná se o procentuálně vyjádřenou částku příjmu, o kterou lze daný příjem ponížít (viz § 7 odst. 7 ZDP). Využití paušálních výdajů potom následně omezuje poplatníka ve využití daňového zvýhodnění a slevy na dani na manželku (manžela). Kromě toho má poplatník také možnost stanovení **paušální daně** (viz § 7a ZDP). Vyhne se tak administrativní zátěži i jisté nejistotě o výši své daňové povinnosti. Přesto není využití institutu paušální daně zrovna časté, protože poplatník musí splnit celou řadu podmínek.

Při výpočtu výše daně postupuje poplatník v souladu se ZDP. Při stanovení základu daně primárně vychází z výsledku hospodaření, který stanoví buď na základě vedení **účetnictví**, nebo **daňové evidence** (viz § 7b ZDP). Výsledek hospodaření musí opět upravit o příjmy, které nejsou předmětem daně, jsou od daně osvobozené nebo tvoří samostatný základ daně, a pokud nevyužije variantu paušálních výdajů, tak také o výdaje nezahrnované do základu daně. Oproti dílčímu základu daně dle §6, se příjmy logicky nezvyšují o pojistné, nevzniká zde totiž žádná výhoda v podobě pojistného hrazeného zaměstnavatelem.

Po úpravě získá poplatník **dílčí základ daně** z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, který zahrne do svého celkového daňového základu. Následně vypočte daň již dříve zmiňovaným standartním způsobem. V případě, že poplatník dosáhne u tohoto druhu příjmu **ztráty** za dané zdaňovací období, má možnost, za zákonem stanovených podmínek, jejího uplatnění v následujících zdaňovacích obdobích.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

PELC, V. a P. PELECH. *Daně z příjmů s komentářem 2013*. Olomouc.: Anag, spol. s r. o., 2013. ISBN: 978-80-7263-784-3

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 7: Daň z příjmů fyzických osob z kapitálového majetku, z pronájmu a ostatní příjmy

Klíčové pojmy:

příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu, ostatní příjmy

Cíle kapitoly:

- pochopení konstrukce dílčích daňových základů u příjmů z kapitálového majetku, z pronájmu a ostatních příjmů,
- znalost metod a podmínek zdanění příjmů z kapitálového majetku, z pronájmu a ostatních příjmů.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

V rámci dílčího daňového základu z **příjmů z kapitálového majetku (viz § 8 ZDP)** se zdaňují běžné příjmy z finančního majetku, tj. příjmy plynoucí z držby tohoto majetku, jako jsou úroky, dividendy apod. Většina těchto příjmů se zdaňuje **srážkou u zdroje**, kdy daň

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

vypočítá a srazí plátce příjmu. Výjimkou jsou např. úroky z vkladů na běžných účtech, které jsou určeny bankou pro podnikání.

Další dílčí základ daně tvoří **příjmy z pronájmu**, které najdeme v § 9 ZDP. Patří sem příjmy z pronájmu nemovitostí, bytů, nebytových prostor i movitých věcí. Musí se jednat o majetek nevložený do obchodního majetku, jinak by tyto příjmy patřily do příjmů z podnikání, a také nesmí jít o příležitostný pronájem, protože takové příjmy patří do skupiny ostatních příjmů. Poplatník do dílčího základu daně musí zahrnout veškeré příjmy, i nepeněžní, a ty následně může ponížít o výdaje na jejich dosažení, zajištění a udržení, za stejných pravidel jako se uplatňují výdaje v rámci příjmů dle § 7 ZDP. Poplatník má také možnost zvolit **výdaje paušální částkou** ve výši 30 % z příjmů, nejvýše ovšem 600.000,- Kč.

Poslední skupinu tvoří **ostatní příjmy**, definované v § 10 ZDP. Patří sem všechny příjmy poplatníka, které nelze zahrnout do žádného dalšího dílčího základu daně a ani netvoří samostatný základ daně. Jedná se např. o důchody, příjmy z prodeje majetku, ze zemědělské výroby osoby bez oprávnění k podnikání v zemědělské výrobě (tzv. přebytky ze zahrádek) atd. Oproti těmto příjmům je možné uplatnit výdaje na jejich dosažení, ale pouze do výše příjmu. Není tedy možné dosáhnout u tohoto druhu příjmu daňové ztráty. Většina příjmů zahrnovaných v rámci ostatních příjmů je **osvobozena** od daně buď z části, nebo zcela.

Pokud příjmy zahrnované do výše uvedených dílčích základů daně plynou manželům z jejich společného jmění, jsou zdaňovány pouze u jednoho z nich.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 586 ze dne 20. 11. 1992 o daních z příjmů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=586~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání.
Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

PELC, V. a P. PELECH. *Daně z příjmů s komentářem 2013*. Olomouc.: Anag, spol. s r. o.,
2013. ISBN: 978-80-7263-784-3

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 8: Daň z přidané hodnoty

Klíčové pojmy:

daň na vstupu, daň na výstupu, nadměrný odpočet, vlastní daňová povinnost, osoba povinná k dani, sazba daně, odpočet daně, koeficient, vývoz, dovoz, zvláštní režim, dodání a pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie, poskytnutí a přijetí služby od osoby registrované k dani v jiném členském státě Evropské unie

Cíle kapitoly:

- pochopení principu daně z přidané hodnoty,
- získání přehledu o jednotlivých režimech daně z přidané hodnoty,
- znalost povinností plátce daně, skutečností rozhodných pro vznik plátcovství,
- schopnost stanovit daňovou povinnost.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Daň z přidané hodnoty představuje univerzální daň ze spotřeby, přičemž se jedná o povinnou daň v rámci Evropské unie a probíhá její trvalá harmonizace v rámci unie. Princip daně je

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

vybrat daň vždy z částky, která navyšuje hodnotu statku na jednotlivém stupni zpracování, tedy z tzv. přidané hodnoty. Zjednodušeně můžeme říct, že plátce uvalí daň na veškerou svou produkci, tzv. **daň na výstupu** a od její výše odečte daň zahrnutou jinými plátcí v hodnotě vstupů pro svoji produkci, tzv. **daň na vstupu**. Výsledný rozdíl představuje **vlastní daňovou povinnost**. V případě, že hodnota daně na vstupu převyšuje hodnotu daně na výstupu, vzniká poplatníkovi tzv. **nadměrný odpočet**. Problematiku upravuje v České republice **zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty** (dále jen ZDPH).

Poplatníkem daně je každý, kdo zakoupí statek zatížený touto daní. Definice plátce už je poněkud složitější. Pro účely daně z přidané hodnoty dělíme osoby na **nepovinné k dani a povinné k dani**, přičemž osobou povinnou k dani je každá osoba vykonávající ekonomickou činnost a tyto osoby mohou být dále:

- **osoby registrované k dani** – osoba, která je plátcem v jiném státu Evropské unie;
- **plátcí daně** – osoba registrovaná k dani v České republice.

Nejdůležitější skupinou jsou plátcí daně. Tyto osoby se musí registrovat u svého místně příslušného správce daně a uvalovat na své výstupy daň. Plátcem se ekonomický subjekt stane buď dobrovolně, nebo ze zákona v případě, že nastanou zákonem stanovené skutečnosti (např. obrat překročí registrační limit).

V České republice existuje **základní a snížená sazba daně**. Přičemž seznam zboží a služeb podléhajících snížené sazbě najdeme v přílohách č. 2 a 3 k ZDPH. U části předmětu daně je uplatněno **osvobození od daně**, dělí se ovšem do dvou skupin.

- Osvobození s **nárokem na odpočet daně** – hlava 2 díl 9 ZDPH;
- osvobození **bez nároku na odpočet** – hlava 2 díl 8 ZDPH.

Jestliže plátce poskytuje plnění osvobozená bez nároku na odpočet daně, je povinen daň na vstupu krátit za pomoci **koeficientu** (viz § 76 ZDPH. Obdobně používá-li plátce přijatá plnění zároveň pro neekonomické činnosti je povinen uplatnit odpočet pouze v **poměrné výši** (viz § 75 ZDPH).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Samostatnou oblast představuje dodání a pořízení zboží **z jiného členského státu Evropské unie**, stejně tak jako poskytnutí či přijetí služby od osoby registrované k dani v jiném členském státě. Obecně můžeme říct, že funguje na **principu země spotřeby**, neboli daň se vybírá tam, kde dojde ke spotřebě. Toto pravidlo ovšem neplatí absolutně, problematika daně z přidané hodnoty uplatňované na obchody v rámci Evropské unie je rozsáhlá a z uvedeného pravidla platí řada výjimek.

Co se týče obchodu se zeměmi mimo Evropskou unii, mluvíme o tzv. třetích zemích a jedná se nejčastěji o dovoz nebo vývoz. **Vývoz** je obecně plněním osvobozeným od daně z přidané hodnoty s nárokem na odpočet daně. **Dovoz** naopak obecně podléhá dani z přidané hodnoty, a to včetně všech nákladů souvisejících s pořízením (např. clo, doprava atd.). Ve výjimečných případech je dovoz osvobozen, ale bez nároku na odpočet daně.

V současné době se v rámci daně z přidané hodnoty stále častěji využívá princip tzv. **přenesené daňové povinnosti** (viz §92a ZDPH). Dodavatel plnění daní nezatíží, její výpočet provádí odběratel, který zároveň uplatňuje i případný nárok na odpočet. Tento postup patří mezi tzv. **zvláštní režimy** uplatňování daně z přidané hodnoty a najdeme je v hlavě 3 ZDPH.

Plátce daně je povinen vystavovat na svá plnění **daňové doklady** se všemi náležitostmi (viz hlava 2 díl 5 ZDPH) a ve stanovených lhůtách (den uskutečnění zdanitelného plnění – viz hlava 2 díl 4 ZDPH). Následně je povinen za **zdaňovací období** podat daňové přiznání a uhradit případnou vlastní daňovou povinnost. Zdaňovacím obdobím je buď kalendářní měsíc, nebo kalendářní čtvrtletí a lhůta pro podání přiznání je 25 dnů po skončení zdaňovacího období. V současnosti je možné podávat přiznání ještě v papírové podobě, ale v budoucnu se bude podávat už pouze elektronicky. V současné době se již některá oznámení v souvislosti s daní z přidané hodnoty, jako např. souhrnné hlášení nebo výpis z evidence u přenesené daňové povinnosti, podávají pouze elektronicky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 235 ze dne 01. 04. 2004 o dani z přidané hodnoty. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=235~2F2004&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

DRÁBOVÁ, M., O. HOLUBOVÁ a M. TOMÍČEK. *Zákon o dani z přidané hodnoty – komentář*. 5., aktualizované vydání. Praha.: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013. ISBN: 978-80-7478-038-7.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 9: Silniční daň

Klíčové pojmy:

poplatník, předmět daně, daňová povinnost

Cíle kapitoly:

- znalost konstrukce silniční daně,
- schopnost stanovit daňovou povinnost.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Daň silniční představuje selektivní daň ze spotřeby, která je spravována Finanční správou České republiky a legislativně ji upravuje **zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční** (dále je ZDS). Tato daň má za úkol zdanit provoz motorových vozidel a její výnos by měl sloužit jako zdroj pro renovaci a rozvoj silniční sítě.

Poplatníkem daně je právnická nebo fyzická osoba zapsaná v technickém průkazu jako provozovatel vozidla registrovaného v České republice (viz §4 odst. 1 ZDS), případně

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

zaměstnavatel, který vyplatí cestovní náhradu zaměstnanci, pokud jemu daňová povinnost nevznikla (viz §4 odst. 2 ZDS).

Předmět daně představují silniční motorová vozidla a jejich přípojná vozidla registrovaná v České republice, pokud jejich největší povolená hmotnost je nad 3,5 t, nebo jsou používána k podnikání či v přímé souvislosti s ním nebo k jiné samostatné činnosti (viz §2 ZDS). Některá vozidla jsou od daně osvobozena (viz §3 ZDS), jedná se např. o vozidla policie nebo jednostopá vozidla.

Daňovou povinnost stanoví poplatník na základě roční sazby (viz § 6 ZDS), určené podle základu daně (viz §5 ZDS), který představuje buď zdvihový objem válců v motoru v cm³ u osobních automobilů, nebo počet náprav u automobilů nad 3,5 t. Zákon dále umožňuje poplatníkovi sazbu daně snížit, pokud splní zákonem stanovené podmínky anebo naopak sazbu zvyšuje u vozidel registrovaných poprvé do 31. 12. 1989.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok, ovšem daň se platí zálohově již v průběhu zdaňovacího období. Poplatník je povinen opět daň sám vypočítat v daňovém přiznání a podat ho do 31. 1. následujícího kalendářního roku.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 16 ze dne 21. 12. 1992 o dani silniční. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=16~2F1993&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

TESAŘOVÁ, Z. *Zákon o dani silniční – komentář s příklady*. Praha.: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2013. ISBN: 978-80-7357-277-8.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 10: Spotřební daně

Klíčové pojmy:

předmět daně, režim podmíněného osvobození od daně, daňový sklad, zajištění daně, daňová povinnost, osvobození od daně, nárok na vrácení daně

Cíle kapitoly:

- znalost principu spotřebních daní,
- povědomí o základních povinnostech vyplývajících ze zákona o spotřebních daních,
- znalost postupu stanovení daňové povinnosti.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Spotřební daně patří mezi vůbec nejstarší daně a jejich výnos se řadí mezi významný zdroj státního rozpočtu. Podléhají harmonizaci ze strany Evropské unie a oproti například přímým daním, je jejich správou pověřena Celní správa. Právní úpravu poskytuje zejména **zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních** (dále jen ZOSD).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Spotřební daně (viz §1 odst. 2 ZOSD) jsou představovány daněmi z:

- **minerálních olejů;**
- **z piva;**
- **z vína a meziproductů;**
- **z lihu;**
- **z tabákových výrobků.**

I když se jedná o nepřímou daň, stejně jako je daň z přidané hodnoty, její princip je jiný. Je sice uplatňován princip zdanění v zemi spotřeby, ale **předmět daně** je zdaněn pouze jednou, a to v souvislosti s uvedením výrobku do volného oběhu na území daného státu. **Předmětem daně** jsou zákonem uvedené výrobky, na daňovém území Evropského společenství vyrobené nebo na něj dovezené. V ten moment vzniká daňová povinnost, která se ovšem liší od okamžiku daň priznat a zaplatit. V období mezi těmito okamžiky, tj. v podstatě mezi výrobou či dovozem do doby propuštění do volného oběhu, se předmět daně nachází v tzv. **režimu podmíněného osvobození od daně**. Během tohoto režimu se předmět daně může nacházet buď v daňovém skladu, nebo být součástí přepravy. **Daňový sklad** představuje prostorově ohraničené místo, kde se výrobky vyrábějí, zpracovávají, skladují, přijímají nebo odesílají (viz §3 písm. g) ZOSD). Po celou dobu musí být výrobky doloženy průvodními doklady, a pokud dochází k přepravě výrobků, musí být provedeno tzv. **zajištění daně** (viz §21 ZOSD).

Plátcem spotřebních daní jsou tedy především provozovatelé daňových skladů a výrobci. **Daňová povinnost** se určí pomocí **sazby daně**, která je stanovena pevnou sazbou, pouze u cigaret se setkáme s kombinací s procentuální sazbou. Základem daně je množství vybraného výrobku. Stejně jako u ostatních daní, jsou v některých případech výrobky **osvobozeny od daně** (viz §11 ZOSD) nebo je možnost vzniku nároku na **vrácení daně** (viz § 14, 15, 15a ZOSD).

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, kdy daňové priznání se podává celnímu úřadu do 25. dne následujícího měsíce, a to za každou daň samostatně. Daň je splatná ve lhůtě 40 dní

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

od konce zdaňovacího období. Výjimku tvoří tabákové výrobky, kdy se daň vybírá prostřednictvím tabákových nálepek a líh, u kterého je splatnost daně prodloužena na 55 dní.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 353 ze dne 26. 09. 2003 o spotřebních daních. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=353~2F2003&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

ŠULC, I. *Zákon o spotřebních daních s komentářem*. Olomouc.: Anag, spol. s r. o., 2010. ISBN: 978-80-7263-608-2.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 11: Energetické daně

Klíčové pojmy:

plátce daně, předmět daně, daňová povinnost, osvobození od daně

Cíle kapitoly:

- znalost struktury a principu energetických daní.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

V rámci daňového systému České republiky jsou energetické daně ty nejmladší, prvně byly uvaleny na počátku roku 2008. Jedná se opět o daně ze spotřeby, přičemž je i zde uplatňován princip zdanění v zemi spotřeby. Právní úprava v České republice tentokrát není představována samostatným zákonem, ale nalezneme ji v zákoně č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, v částech 45, 46 a 47 tohoto zákona. Cílem těchto daní je snížení spotřeby energie, takže se můžeme setkat i s označením ekologické daně. Správou těchto daní je pověřena Celní správa.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Mezi daně z energií patří:

- **daň ze zemního plynu a některých dalších plynů;**
- **daň z pevných paliv;**
- **daň z elektřiny.**

Plátcem daně je zejména dodavatel dodávající předmět daně konečnému spotřebiteli. V ten moment také vzniká povinnost daň přiznat a zaplatit. **Daňová povinnost** se stanoví prostřednictvím základu daně, který představuje fyzické množství předmětu daně a sazby daně, která je stanovena pevnou sazbou na jednotku množství. Každá z energetických daní má výslovně stanovený okruh případů, kdy může být předmět **od daně osvobozen**.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, přičemž lhůta pro podání daňového přiznání je 25 dní po skončení zdaňovacího období. Ve stejné lhůtě je daň i splatná. Daňové přiznání se podává pro každou daň samostatně.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 261 ze dne 19. 09. 2007 o stabilizaci veřejných rozpočtů. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=261~2F2007&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 12: Daň z nemovitostí

Klíčové pojmy:

daň z pozemků, daň ze staveb, koeficient, předmět daně, osvobození od daně

Cíle kapitoly:

- pochopení pravidel pro stanovení daně z nemovitostí,
- znalost povinností souvisejících s daní z nemovitostí.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Daň z nemovitostí představuje jednu z nejstarších přímých daní, což je dáno zejména vlastnostmi předmětu daně (nemovitost je např. těžko zatajitelná). Její výnos plyne do veřejných rozpočtů příslušných municipalit, ale její podíl na celkovém daňovém výnosu státu je v dnešní době velmi malý. V současnosti upravuje daň z nemovitostí **zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí** (dále jen ZDN). Od 1. 1. 2014 by tento zákon měl být novelizován v souvislosti se změnami v soukromém právu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Daň z nemovitostí zahrnuje:

- **daň z pozemků;**
- **daň ze staveb.**

Předmětem daně jsou tedy obecně pozemky a stavby na území České republiky (viz §2 a 7 ZDN). Zákon ovšem uvádí i pozemky a stavby, které jsou vyňaty z předmětu daně, a to zejména v případech, kdy by zatížení těchto předmětů daní nebylo veřejně přínosné (např. stavby rozvodů energií, dopravní cesty, pozemky určené pro obranu státu). Obdobně je část předmětu daně od daně osvobozena (viz § 4 a 9 ZDN).

Poplatníkem daně je především vlastník, případně spoluvlastník, ale může jím být v některých případech také nájemce nebo uživatel (viz §3 a 8 ZDN). **Základ daně** představuje u daně z pozemků výměra v m², případně ještě vynásobená cenou (viz §5 ZDN), u staveb je to zastavěná plocha, v případě bytů a nebytových prostor tzv. **upravená podlahová plocha** (viz §10 ZDN). **Sazba daně** je stanovena různě podle předmětu daně buď procentní, nebo pevnou sazbou a ta, se ještě v některých případech dále zvyšuje vynásobením příslušným **koeficientem**.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. **Daňové přiznání** podává poplatník k 31. 1., ale pouze pokud dojde ke změně okolností rozhodných pro vyměření daně. Rozhodný je vždy stav k 1. 1. příslušného zdaňovacího období. Pokud se nemění předmět daně, ale pouze sazba nebo např. výše koeficientu, poplatník přiznání nepodává a novou výši daně mu sdělí správce daně platebním výměrem nebo hromadným seznamem. V případě nemovitosti ve spoluvlastnictví, může podat daňové přiznání každý ze spoluvlastníků na výši svého podílu, nebo jeden ze spoluvlastníků za celou nemovitost. **Daň je splatná** do 31. 5. běžného zdaňovacího období, pokud výše daňové povinnosti přesáhne 5.000,- Kč, lze ji zaplatit ve dvou splátkách do 31. 5. a do 30. 11. Poplatníci provozující zemědělskou výrobu mají termín první splátky stanovený na 31. 8. Správou daně je pověřena Finanční správa České republiky.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 338 ze dne 04. 05. 1992 o dani z nemovitostí. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:
<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=338~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 13: Převodové daně

Klíčové pojmy:

daň dědická, daň darovací, daň z převodu nemovitostí, předmět daně, poplatník, základ daně, sazba daně

Cíle kapitoly:

- pochopení konstrukce a principu převodových daní,
- znalost poplatníka a jeho povinností u jednotlivých převodových daní.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Jako převodové daně označujeme daň:

- dědickou;
- darovací;
- z převodu nemovitostí.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

V současnosti nalezneme právní úpravu v **zákoně č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí**. Od 1. 1. 2014 by mělo dojít k zásadní změně v souvislosti se změnou soukromého práva. Daň dědická a darovací by měla být přesunuta do zákona o daních z příjmů a daň z převodu nemovitostí by měla být řešena v zcela novém zákoně o nabytí nemovitých věcí.

Daň dědická a darovací

Předmětem daně dědické je nabytí nemovitosti nebo movitého majetku děděním (viz §3 ZDDP) a **poplatníkem** je každý jednotlivý dědic (viz §2 ZDDP). **Základem** této daně je cena nabytého majetku, která se snižuje o zákonem stanovené položky (viz §4 ZDDP).

Předmětem daně darovací je „bezúplatné nabytí majetku na základě právního úkonu nebo v souvislosti s právním úkonem“ (viz §6 ZDDP) a **poplatníkem** je nabyvatel (viz §5 ZDDP). **Základem daně** je obdobně jako u daně dědické, cena majetku snížená o zákonem stanovené položky (viz §7 a 7a ZDDP).

Pro účely obou výše uvedených daní, se poplatníci dělí do tří **skupin dle vztahu k poskytovateli majetku** (viz §11 ZDDP). Od tohoto rozdělení se následně odvíjí případné osvobození od daně a **sazba daně**. Ta je tzv. klouzavě progresivní, přičemž pro účely daně dědické se sazba daně násobí ještě koeficientem 0,5. Výjimkou je bezúplatné nabytí povolenek, kdy je sazba lineární 32 %.

Daňové přiznání se podává do 30 dnů ode dne rozhodného pro převod majetku, přičemž poplatník v přiznání uvede pouze skutečnosti rozhodné pro vyměření daně, ale samotné vyměření provede správce daně platebním výměrem. V případě nepodnikatelských právnických osob je **lhůta** pro podání přiznání 30 dnů po uplynutí kalendářního roku a u povolenek do 31.3. příslušného kalendářního roku.

Daň z převodu nemovitostí

Předmětem daně je úplatný převod vlastnictví k nemovitosti, dále pak vypořádání podílového spoluvlastnictví a také směna nemovitostí (viz §9 ZDDP). **Poplatníkem** může být jak prodávající tak nabyvatel, zákon stanovuje konkrétně pro jednotlivé případy, kdo je

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

poplatníkem (viz §8 ZDDP). **Základem daně** je zejména cena nemovitosti (viz §10 ZDDP) a **sazba daně** je jednotná a činí 4 %. I v případě daně z převodu nemovitostí zákon uvádí příjady osvobození od této daně (viz §20 ZDDP).

Lhůta pro podání **daňového přiznání** je stanovena na tři měsíce po měsíci zapsání vkladu do katastru nemovitostí. Poplatník je povinen v daňovém přiznání daň i sám vypočítat a lhůta pro její úhradu je shodná s lhůtou pro podání přiznání.

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 357 ze dne 05. 05. 1992 o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=357~2F1992&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Kapitola 14: Správa daní

Klíčové pojmy:

zásady správy daní, fáze správy daní, věcná a místní příslušnost, daňové tvrzení, daň, příslušenství daně, daňová kontrola, lhůta

Cíle kapitoly:

- získání přehledu o průběhu správy daní,
- znalost práv a povinností poplatníka spojených se správou daní.

Čas potřebný ke studiu kapitoly: 8 hodin

Výklad:

Pochopitelně i správa daní je v České republice upravena zákonem a to konkrétně zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen DŘ). „Správa daně je postup, jehož cílem je správné zajištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.“ (viz §1 odst. 2 DŘ). Ve stejné právní

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

normě nalezneme také definice osob zúčastněných při správě daní, jejich věcnou i místní příslušnost a také **základní zásady**, mezi které patří například:

- Zákonnost;
- zákaz zneužití pravomoci;
- rovnost účastníků,
- přiměřenost úkonů správce daně;
- vzájemná součinnost a spolupráce subjektů,
- hospodárnost;
- mlčenlivost;
- atd.

Samotný proces správy daní můžeme rozdělit na **jednotlivé fáze**.

- **Registrační řízení;**
- **nalézací řízení;**
 - o vyměřovací řízení;
 - o doměřovací řízení;
- **placení daní;**
 - o evidence daní;
 - o vybírání daní;
 - o vymáhání daní.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

V rámci **registračního řízení** vydá správce daně subjektu osvědčení, v kterém mu přidělí **daňové identifikační číslo** (tzv. DIČ), pod kterým bude subjekt nadále vůči správci daně vystupovat. Registrační řízení zahrnuje nejen samotné přihlášení subjektu, ale také hlášení veškerých změn.

Výše daně je stanovena **vyměřovacím řízením**, a pokud je nutno měnit již vyměřenou daň, dochází k **doměřovacímu řízení**. Daň je povinen ve většině případů subjekt sám určit a to prostřednictvím tzv. **daňového tvrzení**. Tím může být daňové přiznání, daňové hlášení nebo vyúčtování daně. S ohledem na lhůtu pro podání daňového tvrzení rozeznáváme **řádné, opravné a dodatečné** daňové tvrzení. Samotná **lhůta** pro stanovení daně je tři roky ode dne uplynutí lhůty pro podání řádného daňového tvrzení. Správce daně může výši daně prověřit prostřednictvím **daňové kontroly**, během níž má poměrně rozsáhlé pravomoci (viz DŘ).

Daň je splatná ve lhůtě splatnosti, která je až na výjimky shodná s lhůtou pro podání daňového tvrzení. Daně jsou evidovány podle druhu příjmů, přičemž každá daň má minimálně jeden příjmový daňový účet. Kromě daně samotné, rozeznáváme ještě tzv. **příslušenství daně**:

- **Za nesplnění nepeněžité povinnosti;**
 - o pokuty;
 - o náklady řízení;
- **vážící se k nedoplatku;**
 - o úrok;
 - o penále;
 - o exekuční náklady.

Vymáhání daní představuje postup, během něhož se správce daně snaží vymoci úhradu daně od dlužníka, který není ochoten nebo schopen daň zaplatit. **Lhůta**, tzv. lhůta pro placení daně, činí šest let a běží ode dne splatnosti daně. Správce daně může během vymáhacího řízení využít zajišťovacího řízení a především daňové exekuce.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Studijní materiály:

Základní literatura:

ČESKO. Zákon č. 280 ze dne 22. 07. 2009 daňový řád. In: *Portál veřejné správy České republiky* [online]. Ministerstvo vnitra [cit. 2013-09-19]. Dostupné z:

<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=280~2F2009&part=&name=&rpp=15#seznam>

Doporučené studijní zdroje:

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.

KOBÍK, J. a A. KOHOUTKOVÁ. *Daňový řád s komentářem*. Olomouc: Anag, spol. s r. o., 2013. ISBN: 978-80-7263-769-0.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Inovace profesního vzdělávání ve vazbě na potřeby Jihočeského regionu
CZ .1.07/3.2.08/03.0035

Použitá literatura

HAMERNÍKOVÁ, B. A K. KUBÁTOVÁ. *Veřejné finance*. Praha.: Eurolex Bohemia, s. r. o., 2001. ISBN: 80-864320-1-7.

KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 5. aktualizované vydání. Praha.: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010. ISBN: 978-80-7357-574-8.

MARKOVÁ, H. *Daňové zákony 2013, úplná znění platná k 1. 1. 2013*. Praha.: GRADA Publishing a.s., 2013. ISBN: 978-80-247-4643-2.

STIGLITZ, J. E. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha.: Grada Publishing, spol. s r. o., 1997. ISBN: 80-7169-454-1.

VANČUROVÁ, A. a L. LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2012*. 11., aktualizované vydání. Praha.: VOX a.s., 2012. ISBN: 978-80-87480-05-2.